

»SLOVENE« volja
po pošti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inozemstvo celoletno K 480—

== Sobotna izdaja: ==
Za celo leto K 40—
za inozemstvo 55—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostolpna poltversta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje-
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nebrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7563.

V boju za avtonomijo.

(Iz govora narodnega poslanca dr. Janka Šimraka v seji konstituante dne 20. aprila 1921.)

Dr. Trumbić in Supilo za avtonomijo.

Gospodje, dr. Ante Trumbić je gotovo avtoriteta. On je sodeloval v vseh fazah narodnega edinstva. Tolmačeč krfsko deklaracijo se izjavlja 1. 1917. v svojem članku »Nekoliko besed o krfski deklaraciji«, ki sem ga že enkrat navajal, bistro in jasno za avtonomijo, za hrvatski in ostale pokrajinske sabore s pravico zakonodaje. Trumbić pravi: »Toda misel ene edinstvene ustavotvorne skupščine za celo državo, ne znači, da morajo vsi državni posli ostati osredotočeni samo v enem zakonodajnem telesu in poverjeni samo eni izvršilni oblasti. Misel ene države ni zvezana z zistemom stroge centralizacije. Država more obstojati tudi v slučaju, da se puščajo kompetenci osrednjega parlamenta in osrednje izvršilne oblasti samo posli zunanje politike in tisti posli iz notranje politike, ki so absolutno potrebni za obstoj in razvoj države kot enega celotnega organizma. Ti posli morejo biti naslednji: Vlada, zunanja politika in njeni predstavitelji v inozemstvu, carina, narodna bramba, denar in skupne finance, promet, v kolikor se nanaša na interese cele države, trgovina itd.«

O Trumbićevem stališču piše član Jugoslovanske delegacije g. Franko Potocnjak, ki je istotako sodeloval pri krfski deklaraciji, v svoji knjigi: »Iz emigracije« na strani 116 to-le: »Istega dne sem imel povod, da se ozrem na izvajanja g. Trumbića. Govoril je bil o tem, kako se mora imeti obzir na gotove zgodovinske tvorbe in pravice, ki obstojajo kot rezultati zgodovinskega razvoja. Naglasil je, kako mora hrvatski minister ostati kot posebno telo z državnimi in pokrajinskimi zakonodajnimi kompetencami, ki ne bi spadale v skupne državne posle. To da bi se na njihovo zahtevo moralo dovoliti tudi drugim pokrajinam... G. Trumbić odvaja od tega (centralizma) in zahteva obstoj še drugih zakonodajnih teles... Gospod Trumbić ni za en edinstveni parlament, za eno edinstveno zakonodajo...« (Min. Pribečević: Morda se g. Trumbiću vse to samo podlika.)

Nihče, gospodje, ne more tajiti, da je bil Supilo močan jugoslovanski ideolog in politik. V svojem pismu, ki ga je 22. julija 1917 poslal g. Joci Jovanoviću, tedanjemu poslaniku v Londonu, se jasno izraža za avtonomijo, jasno našteva iste pokrajine kakor mi. On je za en centralni parlament, za eno centralno zakonodajo, ki more svoje zakonodaje delegirati posameznim pokrajinam.

Najmočnejši dokaz proti centralizmu.

Gospodje, ne bom tu navajal izjave še drugih mož. Rečem samo to, da je največji in najmočnejši dokaz proti centralizmu — pa najsi tudi le-ta ne bi bil utopija in najsi bi se nam zdel najidealnejši in najlepši — to poltretje leto našega državnega življenja. Premotrite vse veje našega državnega življenja, premotrite našo upravo, naše finance in vse naše življenje in videli boste, da v njem ni reda, ni zakona, ni predpisov. Naša varnost je padla na ničlo. To najboljšje vemo mi narodni poslanci, ki dobivamo dan za dnevom polno reklamacij iz posameznih pokrajin, iz katerih vidimo, da je v naši upravi nastala prava babilonska zmeda. Vendar sta dve stvari ostali pri nas pod vplivom centralizma celi. To je prvič kapitalizem, ki ni le ostal cel, ampak je še narasel in se organiziral, da tlači našega mladega kmeta in delavca še bolj. Ta kapitalizem se je organiziral v Beogradu, v Zagrebu, Ljubljani in po vseh večjih mestih.

Druga institucija, ki se je pod našim centralizmom organizirala, je žandarmerija. Toda njena organizacija ne gre za tem, da se v deželi ohrani mir in red. Naša žandarmerija je organizirana, da izvršuje različne obznane. Ako ste že hoteli izdajati obznane, zakaj jih niste izdali tudi proti kapitalistom in ne samo proti kmetjski stranki v Bosni in proti delavcem?

Tri plemena, trije živi organizmi.

Govornik navaja nadalje izjave in dokaze proti centralizmu: spomenico slovenskih inteligentnih delavcev, Beninovo in Rojčevo brošuro, nato pa nadaljuje:

Naš narod sestoji iz treh plemen. Ta tri plemena so organska bitja, ki žive po biološkem zakonu in je razumljivo, da ta tri plemena prihajajo medseboj v nasprotje. Gotovo je, da bo med njimi tudi kasneje prihajalo do trenja radi posebnih indivi-

dualnosti vsakega teh treh plemen, dokler ne pride do popolnega niveliranja. Dokler ne pride do pravega jugoslovanstva, bodo ta tri plemena od časa do časa izgubljala medsebojno ravnotežje in eno plemo bo skušalo nad drugim dobiti prevlast. To je dejstvo in vi tega dejstva, pa bodite še taki Jugoslovani, ne morete pobiti. (Ugovori v središču, ploskanje na desnici.) Vi ste tako veliki Jugoslovani, da ste se v ustavnem odboru jugoslovanstvu odrekli. (Oporekanje.)

Slovenija proti centralizmu. Na Kranjskem dve tretjini občin v rokah SLS.

Na Kranjskem so nam doslej znani izidi volitev v 235 občinah. SLS je dobila absolutno večino v 155 občinah, v 31 občinah pa ima deloma relativno večino, deloma pa je enaka z vsemi nasprotniki. Potemtakem je doslej na Kranjskem v rokah SLS dve tretjini občin. Neznani so nam še izidi iz 47 občin.

Sijajen uspeh SLS v žužemberku.

Žužemberk, 10. maja. Oddanih glasov 658, SKS 158 (6), stranka »Proč z mogotci 29 (1), SLS v Hinjah 238 (9), SLS v Šmihelu 28 (1), SLS 205 (7), torej SLS 17, nasprotniki 7.

OKRAJ ČERNOMELJ.

Vinica. Vseh 24 odbornikov SLS.
Kot. SLS 44 glasov (11 odb.), združena kmetjska napredna stranka (JDS in SKS) 28 glasov (5 odb.).
Petrova vas. SLS 47 (8), SKS 17 (2).
Radovica. SLS 46 (7), SKS 55 (9).

OKRAJ KAMNIK.

Vir. Samo lista SLS (16 odb.) brez volitev.
Kaplja vas. SLS 10 odb. (brez volitev.)
Klanec. SLS 10 odbornikov (brez volitev).
Križ. SLS 10 odbornikov (brez volitev).
Mlaka. Lista SLS 10 odbornikov (brez volitev).
Motnik. SLS 10 odb. (brez volitev).
Nasoviče. Lista SLS 10 odbornikov.
Suhadole. Lista SLS 10 odbornikov.
Tunjice. Lista SLS 10 odbornikov.
Dolsko. SLS 81 (8), Kmetjska delavska zveza 61 (6), SKS 13 (2).
Krtina. Volivcev 102. Oddanih glasov 79. SLS 36 glasov (7 odb.), gospodarska stranka 43 glasov (9 odb.).
Prevoje. SLS 54 glasov (11 odb.), SKS 26 glasov (5 odb.).
Moravče. SLS 206 (10 odb.), SKS 133 (6 odbornikov).

OKRAJ KOČEVJE.

Banja Loka. Lista SLS 16 odb.
Fara. SLS 16 odb.
Dane. SLS 10 odb.
Gora. SLS 10 odb.
Velike Poljane SLS 5 odb., SKS 5 odb.

OKRAJ KRANJ.

Železniki. Kompromisna lista: SLS 8 odb., nasprotniki 8 odb.
Predvor. Lista SLS 24 odbornikov.
Hrastje. Lista SLS 10 odbornikov.
Križe. Lista SLS 16 odbornikov.
Križe. Lista SLS 16 odbornikov, med njimi 6 nasprotnikov.
Sv. Katarina. Dve listi SLS 16 odbornikov.
Kovor. SLS (a) 5 odbornikov, SLS (b) 5 odbornikov, JSDS 6 odbornikov.
Sv. Ana. Popravljamo izid v toliko, da je socialistična lista le po imenu, odbornikov pa je med njimi 8 pristašev SLS, kar bodo z j. n. izjavo potrdili.

SKO.

Buška. Vseh 240, volilo 161, SLS 45 (4 odb.), SKS 115 (6 odb.), JDS 59 (šest odb.) SLS je dobil volitev napredovala za 3 glase, SKS pa nazadovala za 63 glasov.
Kostanjevič. Volivcev 617, volilo 415, SLS 270 (16 odb.), SKS 98 (5 odb.), soc. dem. 47 (3).

OKRAJ NOVO MESTO.

Smuka. SLS 8 odb.; Kočevarji 8.
Šmarjeta. SLS 173 (11), SKS 197 (13).
SLS je od volitev v konstituanto napredovala za 6 glasov, SKS pa nazadovala za 18 glasov.

OKRAJ RADOVLJICA.

Ovsice-Podnart. Združene stranke 94 glasov, stranka malih posestnikov 86 glasov. Med izvoljenimi je 10 odbornikov SLS, 6 jih pripada drugim strankam.

OKRAJ CELJE.

Celjska okolica. SLS 316 glasov (10 odbornikov), JSDS 429 (14), NSS 85 (3), Gospodarska skupina (JDS, SKS) 173 glasov (5 odb.).
Frankolovo. SLS 95 glasov (7 odb.), SKS 111 glasov (9 odb.).
Žalec. SLS 72 glasov (5 odb.), SKS 80 glasov (5 odb.), JSDS 46 glasov (3 odb.), JDS pod imenom Splošna gospodarska skupina 41 glasov (3 odb.).
Petrovče. SLS 110 glasov (7 odb.), JSDS 172 glasov (11 odb.), SKS 88 glasov (6 odb.).
Sv. Peter v Sav. dolini. SLS 144 glasov (10 odb.), narodna kmečka delavska stranka (vsi nasprotniki) 87 glasov (6 odb.).

Luče. SLS 16 odbornikov.
Solčava. SLS 16 odbornikov.
Bočna. SLS 15 odb., SKS 2, JSDS 6, neopredeljen 1.
Roginska Gorca. SLS 16 odbornikov.
Št. Jurij ob juž. žel. (trg). SLS 64 glasov (8 odb.), napredna gospodarska stranka 64 glasov (8 odb.).
Št. Martin v Rožni dolini. SLS 155 glasov (11 odb.), SKS 71 glasov (5 odb.).
Teharje. SLS 124 glasov (10 odb.), JSDS 118 glasov (10 odb.), SKS, NSS, JDS 48 glasov (4 odb.).

Sv. Lovrenc nad Prožinom. SLS 120 glasov (11 odb.), NSS in mali kmetje 54 glasov (5 odb.).
Dobrna. SLS 219 glasov (14 odb.), SKS 40 glasov (2 odb.).
Velika Pirešica. SLS 228 glasov (18 odb.), SKS 81 glasov (6 odb.).
Sv. Pavel pri Preboldu. SLS 86 glasov (6 odb.), JSDS 109 glasov (8 odb.), SKS 77 glasov (6 odb.).
Školja vas. SLS 135 (7), SKS 113 (5), soc. dem. 256 (12).

Vojnik. Lista Združenih slov. strank 16 odbornikov.
Višnja vas. SLS 16 odbornikov.
Gotovlje. Združene gospodarske stranke 16 odbornikov.
Št. Jurij (okolica). SLS 283 (13), SKS in delavne volivne liste 225 (11).
Kalobje. SKS 16 odbornikov.
Petrovče. SLS 110 (7), SKS 88 (6), JSDS 172 (11).
Slivnica pri Celju. SLS 6, SKS 10 odbornikov.

OKRAJ BREŽICE.

Koprivnica. Lista SKS 10 odbornikov.
Anze. Samo lista SLS 10 odb.

Senovo. Ena lista (SLS 9, SKS 7 odbornikov).

Stolovnik. Ena lista SLS 10 odbornikov.

Sv. Vid. SLS 57 glasov (12 odbornikov), SKS 17 glasov (4 odb.).

OKRAJ BREŽICE.

Planinska vas. SLS 10 odbornikov.
Loke. SLS 6, SKS 4 odb.
Št. Vid pri Planini. SLS 12, SKS 4 odb.
Ponikva. Lista »Združeni kmetje« 17 odb. (SLS 9, SKS 8), JSDS 7 odbornikov.
Pleterje. Kompromisna lista: SLS 13, SKS 3 odbornike.

OKRAJ KONJICE.

Žreče. Kompromisna lista: SLS 12 odbornikov, JDS 1, JSDS 1, neopredeljena 2 odbornika.

Žiče. SLS 11 odb., SKS 2, neodločni 3 odb.

Zbelovo. SLS 16 odb.

Loče. SKS 6 odb., narodno-gospodarska skupina 10 (8 SLS, 2 izvenstrankarska).

Grušovje. SLS 16 odb.

Vrhopolje. SLS 16 odb.

OKRAJ SLOVENJGRADE.

Otiški vrh. SLS 16 odbornikov.

Št. Janž pri Spod. Dravogradu. SLS 16 odbornikov.

Novi demokratijada.

»Šolske zgradbe in šolski prostori se smejo tudi uporabljati za poučna predavanja na polju umstvene ali gospodarske prosvete, ako vodi ta predavanja učitelje« (podčrtal dopisnik!), pravi § 2 naredbe deželne vlade št. 116, ki so jo podpisali sledeči, po milosti ostankov in centralistične bankokracije na vladi sedeči demokratje: dr. Baltič, Ribnikar in dr. Ravnihar.

Kaj se to pravi? To se pravi z drugo besedo: Ti, slovensko ljudstvo, ki si s svojimi žulji zidalo šolska poslopja in mislilo pri tem, da bodo tvoji otroci obiskovali šolo zato, da se bodo vzgojevali v navedenem duhu, si zidalo v potu svojega obraza domove za svobodomiselnost, ki jim načeluje učitelj, nisi pa zidalo tega poslopja za to, da bi smelo v teh prostorih izobraževati v svojem duhu, tudi se ne boš smelo v teh prostorih posvetovati o političnih zadevah, kajti — mimogrede povedano — tudi to prepoveduje omenjena naredba.

Ni še dovolj, da svobodomiselnost učitelstvo, ta odtirana veja od narodovega debla, kvari otroke, fante in dekleta, s svojim »prosvetnim« delom v šoli in izven šole ter ubija s svojim nastopom po deželi vero v državno pravičnost centralistične vlade, ki to »prosvetno« delo podpira. (Vzemimo samo slučaj, kako se je vedlo svobodomiselnost učitelstvo v Prekmurju.) Zdej bo moralo naše ljudstvo mirno gledati tudi to, da bodo smela svobodomiselnost društva nemoteno poslovati v šolskih prostorih in zastupljati naše ljudstvo pod streho, ki jo je zidal naš narod res izobrazbi, a je bil pri tem od policajdemokratov bridko ukanjen, dočim bo moralo naše društvo tam, kjer ni našega učitelja, zborovati pod kozolcem, kakor do sedaj. Saj bi nič ne rekli, če bi imeli demokratje na deželi res tako večino, da bi moralo naše ljudstvo že vsled večine molčati, toda sedmim odstotkom policajdemokratskih glasov ni naše ljudstvo zidalo domov! Če hočejo imeti policajdemokratje, ta sol Jugoslavije, svoje domove, naj jih zidajo, kakor so jih zidala naša društva po deželi. Svobodomiselnim društvom naše krščansko ljudstvo ne bo dajalo strehe in ne bo na noben način dovolilo, da se na tak način skrunijo prostori, ki so posvečeni versko-nravnim vzgoji.

Že sedaj se naše ljudstvo boji razširjenja ljudske šole, ne toliko vsled denarnih žrtev, ki bi s tem nastale, pač pa, ker se boji, da pride z novim razredom v občino tudi nov svobodomiseln hujšak in izzivač, ki s prezirom zre na naše delavno ljudstvo, dočim sam po milosti Gangla in novega »prosvetnega« preroka dr. Skaberne- ta popoldne ali pa dopoldne pobaja in agi-

tira za demokrate, ker je na šoli uveden poldnevni pouk. Gospoda dvorna svetnika, ki nista po lastnih zaslugah prilezla v ta činovni razred, pač pa po milosti demokratske vlade, ravno radi tega, ker sta lezla, naj si bosta v svesti, da naše ljudstvo ne bo pustilo tega napada neodbitnega. Kakor bo naša stranka vestno in natančno zasledovala s kruto neizprosno vso korupcijo, ki se sedaj vrši pri višjem šolskem svetu z dopusti, s podeljevanjem mest in preganjanjem našega učiteljstva, tako bo naše ljudstvo vse hlapce Pribičevičevega centralizma poglajalo z mokro cunjjo, ko bodo hoteli širiti in oznanjati s svojim centralističnim poganjstvom »prosveto« Gangla in Skaberneta.

Naše ljudstvo je trpelo za svojo narodno šolo že v tistih časih, ko sta se imenovala gospoda še lovila za avstrijskimi odlikovanji, še v tistih časih, ko sta ta dva gospoda tudi pri avstrijski vladi »lezla«, zato bo branilo svojo versko-nravno in narodno šolo tudi, ko jo izkušata skruniti ta dva hlapca centralistične gonje, ta dva hlapca Luke Jelenca.

Zalostno je, da se ta dva gospoda ne zavedata, kako tragično zalostno vlogo igra ta odrekata pravice do šole ljudstvu, ki je šolske prostore zidalo. Ako pa mislijo policajdemokracijo, da bo naše šolstvo vladal Luka Jelenc ali pa nekdanji veliki avstrijski patrijot Jaka Dimnik, jim odločno povemo, da se bo naše ljudstvo zbralo ter bo svobododomiselnemu učiteljstvu ter strahovladu Luke in Jakca stvar odločno obrzložilo.

Že ti dosednji pojavi na šolskem polju v Sloveniji naj bodo našim somišljenikom po deželi vedno pred očmi. Ako imamo svoje občine, bomo imeli svoje krajne šolske svete. In če mora ljudstvo za svoje šole nositi težka bremena, hoče in bo hotelo imeti tudi besedo pri razpolaganju s šolskimi prostori in pri ureditvi šole same. Ali ni smešno in krivično, da je učitelj v nekaterih gorskih krajih prodiral s predlogom za razširjenje ljudske šole, dasi v poslopju ni dovolj prostora. Vsled tega — samo en primer — je Gangl ali kdo uvedel pouk tako, da se uči en razred samo dopoldne, drugi popoldne, kakor se je prei, ko je bila še enorazrednica. Učitelj je seveda sedaj pol dneva prost, lahko agitira za stranko, otroci pa morajo zjutraj že ob sedmih v šolo in pridejo pozno popoldne domov, ali pa morajo takoj opoldne v šolo in pridejo šele pozno v noč po slabih potih domov. Ni šlo tu ne Ganglu in ne dotičnemu učitelju in ne Skabernetu in nobenemu drugemu za napredek šole, temveč, tu je šlo učitelju za komodnost in novo korito, policajdemokratu za agitatorja, Ganglu in Skabernetu za novo učiteljsko korito. Kajti učitelj se je takoj poročil z učiteljico ter sedaj oba zvesto delata zgago med tamnoim prebivalstvom in agitirata za policajdemokrate. Tako izgleda napredek šolstva v načrtu svobododomiselnega učiteljstva, ako se ta napredek po bližini v pravi luči ogleda. In ta slučaj ni osamljen, imamo v zalogi še druge, in bomo ob svojem času tudi te servirali.

In k vsemu temu naj bi naše ljudstvo molčalo? Verna našega učitelja, tudi zmerne našprotnika, bo naše ljudstvo spoštovalo in mu šlo na roko, zavedajoč se važne njegove naloge, ki jo vrši. Hlapce in lakaje pa naše ljudstvo dobro pozna in ve dobro ceniti vse njihovo »prosvetno« delo.

Politične novice.

+ Izidi občinskih volitev so demokratsko časopisje spravili v veliko zadrego. Popolnoma je moralo obmolkniti s svojimi trditvami pred volitvami, da so naša poročila napačna in da bo SLS »strta«. Številke potrjujejo, da je naše časopisje prečalo resnično. Nekaj časa je »resnicoljubno« liberalno časopisje šarilo še o prazno samotolazbo, da SLS sedaj ni več gospodarica v vseh tistih občinah, katere so bile »nekda« njena politična posest. Seveda je pri tem zamolčalo dejstvo, da so se zadnje občinske volitve izvršile na popolnoma drugi podlagi kakor nekda, na podlagi splošne volivne pravice in so za presojanje sedanjih občinskih volitev mero-dajne kot edino merilo samo volitve v konstituanto. »Jutro« pa skuša utis občinskih volitev zmanjšati tudi s pripombami, kakor v poročilu o volivnem rezultatu v Dvoru, kjer pravi: »pri volitvah v konstituanto so dobili klerikalci še 231 glasov.« Pri tem pa zamolči, da ste tedaj volile v Dvoru dve občini, Dvor in Ajdovec in je v obeh teh občinah skupaj dobila SLS 231 glasov. Tudi »resnicoljubno« poročanje, kaj ne da?

+ Gluhi in mutasti kandidatje SKS. Kako so ponekod sestavljali samostojni kandidatne liste, da so jih mogli skrpucati, dokazuje njihova kandidatna lista v Ratečah na Gorenjskem. Kandidat-namestnik pod tek. št. 14 je popolnoma gluhi. Kandidat-namestnik pod tek. št. 6 pa ni samo gluhi, ampak tudi mutast. Samostojneži so bili v taki tiski, da so iskali kandidate v osebah, ki so za občinske odbornike vsled svoje vsaga obžalovanja vredne fizične

pomanjkljivosti nesposobni. Ugotovljeno je tudi, da je podpis Janeza Branca potvoren, kar priča Janez Branc sam. Ravnotako je potvoren podpis kandidata namestnika pod št. 5. Sluti se pa, da je še več drugih podpisov ponarejenih. Vsled tega je bil proti listi SKS vložen protest.

+ Volitev župana v Ptuj razveljavljena. Volitev ptujskega župana socialnega demokrata Lozinška je razveljavljena. Nove volitve se bodo vršile v najkrajšem času. Pri celi zadevi je pa najzanimivejše to, da očitajo demokrate in narodni socialisti drug drugemu narodno izdajstvo, ker je bil izvoljen za župana socialist-nemškutar Lozinšek. »Jugoslavija« poroča k tej zadevi: »Dejstvo je, da je bilo zagotovljeno, da bo v Ptuj, Mariboru in Celju narodni socialist župan. Specielno v Ptuj so socialistni demokrate celo ponudili narodnim socialistom župansko mesto ter obljubljali in se zavezali zanj glasovati, a to so z intrigami preprečili tisti »narodnjaki«, ki danes kričijo o nečuvnem narodnem skandalu.« Zato so narodni socialisti pri volitvi župana oddali bele listke in posledica je bila izvolitev Lozinška za župana.

+ Uničujoča kritika g. Protića o vladnem ustavnem načrtu. G. Stojan Protić je na ugovore »Samouprave« in »Trgovinskega Glasnika« proti izvajanjem dr. Trumbića v konstituenti objavil v belgrajski »Tribuni« uničujočo kritiko o vladnem ustavnem načrtu. O členu 13 in 138, ki vsebuje določbe o časopisju, pravi, da enake določbe (namreč reakcionarne) nima nobena ustava v Evropi in noben zakon. Ravno takšna je določba čl. 94 o uredbah z zakonsko močjo, s katero se zakonodajna oblast prenese od parlamenta na vladu in uvaža namesto režima zakonov režim ukazov in obznan. Ko tako primerno oceni posamezne člene ustave, dodaje to-le sodbo: Mislim, da se ne varam, če rečem, da ni mo niti enega člana opozicije, ki bi odobril te določbe predložene ustavnega načrta ali za nje glasoval, ampak da je tudi dobra polovica vladne večine v duši proti njim. Zgoraj omenjene določbe vsebujejo pa tudi nevarnost najresnejšega značaja, ker so formalen napačna državnih kredit na znotraj in na zunaj. Tam, kjer se uvaža z ustavo policijski režim za časopisje, kjer se uvaža režim ukazov in obznan namesto režima zakonov; tam, kjer se uvaža režim, s katerim se državljske pravice in svobode en bloc odpravljajo; tam, kjer se briše parlamentarna kontrola nad državnimi financami in odpirajo v njih vrata za nered — tam ne more biti resnega govora o drž. kreditu! — Gg. dr. Baltić, dr. Ravnihar, in Ribnikar bodo g. Protića po tej kritiki gotovo proglasili za državi nevarnega človeka in predlagali, da se tudi v Srbiji uvede obznan za Slovenijo, da se g. stvarnemu kritiku Protiću zamaše usta, v škodo države in na korist policajdemokratske stranke.

+ Povsod enake metode liberalizma. »Jutro« v polemiki z »Jugoslavijo« citira »České Slovo«, ki piše: »Papeški klerikalizem je še danes naš sovražnik in naša nevarnost. Cilj njegove politike v Srednji Evropi je obnove trnov »z božjo milostjo« itd. To je stara metoda vseh najreakcionarnejših političnih struj v Evropi, da skušajo svojo reakcijo pokriti z natolcevanji proti sv. stolici. Tako so razni listi »Jutrove« baže skušali spravljati povratek razkralja Karla IV. na Ogrsko v zvezo s »tajnim sporazumom z Vatikanom« s splošnim natolcevanjem, namigavanjem, kakor: »V gotovih krogih se ne dvomi, da je« itd. »Osservatore Romano« z dne 2. aprila nasproti tem pravljicam konstatira, da je o Karlovem pohodu izvedel Vatikan šele po izvršenem dogodku in sicer šele po informacijah, ki jih je dobil od dunajske nunciature.

+ Proti vladnemu ustavnemu načrtu in za žensko volivno pravico. V nedeljo, 8. t. m., se je vršila v Belgradu javna skupščina, ki jo je sklical glavni ženski savez. Skupščina je bila zelo dobro obiskana. Vse govornice so najostreje nastopile proti vladnemu ustavnemu načrtu in zahtevale, da se da ženskam aktivna in pasivna volivna pravica in so bile tudi sprejete tozadevne resolucije.

+ Politika »Obznane« na Hrvatskem. Belgrajski listi poročajo: V tukajšnjih krogih se trdi, da je centralna vlada sklenila, podvzeti najenergičnejše mere proti vsem protidržavnim elementom na Hrvatskem. Banu Tomljenoviću so bile te dni dane tozadevne direktive. Vsi zagrebški občinski odborniki, ki so na zadnji seji govorili proti državi, (t. j. proti Sv. Pribičeviću), bodo postavljeni pred sodišče. Radičev zbor, ki je bil sklican za 16. maja, je prepovedan. Te dni bo tudi rešeno vprašanje o mandatih poslancev Radičeve stranke in bodo najbrž uničeni.

+ Pribičević in Radič. »Hrvat« poroča: Pred par dnevi je minister Pribičević z banom Tomljenovićem napovedal »skupščino« v Glini. Na tej skupščini je bilo največ 80 do 100 ljudi. Ob istem času, ko sta minister in ban vodila svojo skupščino, pa je imel Radič v 2 km oddaljenem Viduševcu javen shod, na katerem je bilo 10.000

ljudi. Skupščina je bila tako vzorna in disciplinirana, da ni reagirala na izzivanja plačanih agitatorjev.

+ Proti kulturnemu boju. Bosanski katoličani iz vseh bosanskih župnij so poslali predsedništvu konstituante sledeči protest: »Najodločneje protestiramo proti prepovedi dijaških Marijinih kongregacij v Hercegovini, proti ukinitvi veronauka v višjih razredih srednjih šol in odpravi konfesionalnih šol v Vojvodini, proti naredbi o šolski vzgoji v sokolskem duhu, proti nameri potom ustave uvesti šolsko vzgojo brez vere ter proti kancelparagrafu in vsemu drugemu, s čemer se žali naše versko čuvstvo. Zahtevamo popolno spoštovanje svobode katoliške vere v državi.«

+ Policaj-demokratska strahovlada v Vojvodini. Vsi listi iz Vojvodine se obširno bavijo z dogodkom, ki je precej sličen onemu iz Cirkvenice, o katerem smo v našem listu poročali. Stvar je sledeča: Finančni minister je pred kakim mesecem imenoval za upravitelja državnega nelepsestava v Föherseglaku v Baranji nekega Sokića, demokratskega protežiranca. V centralnem uradu tega veleposestava sta bili nastavljeni kot uradnici dve mladi gospodični, obe sestrji, ki sta brez očeta in matere in s svojo plačo vzdrževali še svojo staro mater. Temu Sokiću je ena teh gospodičen zelo dopadla in skušal se ji je na vsak način približati. Ker svojega namena ni mogel doseči, se je poslužil svojega položaja in dal obe sestrji aretirati in zapreti vsako v posebno sobo v svojem stanovanju. Ponoči je potem šel v sobo gospodične F. in navalil na njo. Gospodična R., ki je slišala obupno kričanje svoje sestre, je skočila skozi okno iz prvega nadstropja in priklila ljudi, ki jim je uspelo rešiti gospodično F. pred podivjanostjo tega dičnega demokratskega patriota. Somborsko sodišče, ki mu je bila stvar naznanjena, je poslalo preiskovalnega sodnika, da zadevo preišče. Upravitelj pa se mu je uprl in ga še opsoval. Sodnik ga je dal vsled tega aretirati. — Dogodek jasno kaže, kake ljudi spravljajo demokratski državotvorci na odgovorna mesta in bi ga moral vsak poštenjak obsoditi. Belgrajsko časopisje pa zahteva, da finančni minister takoj odredi, da se njegov uradni spusti na prosto, pa bil on kriv ali ne. Neko centralistično-demokratsko (!) glasilo pa piše dobesečno: »I!a recimo, da je g. Sokić tudi izvršil kako kaznjivo dejanje in razžalil sodnika, on je srbski državljani in njega se more soditi samo po srbskih zakonih v Belgradu.« — Kako bosta to pisanje svojih srbskih somišljenikov imenovala »Jutro« in »Slov. Narod«, ki sta vedno polna poročil o protidržavni gonji po Sloveniji?

+ Volitve v Rusiji. (Od našega inozemskega poročevalca.) Pariz, 7. maja. Iz Revala poročajo, da so se v Rusiji izvršile volitve v sovjet. Izvoljenih je 1860 sovjetskih poslancev (»deputatov«). Od teh je 1400 komunistov, 363 antikomunistov, 39 pristašev drugih nevtralnih strank. To so bile prve splošne volitve v sovjetski Rusiji, ker so se dozdaj volitve v razne lokalne in centralne sovjetje vršile od slučaja do slučaja in različno. Volitve so se vršile pod najhujšim terorom in njihov izid ni izraz resničnega političnega stanja v Rusiji.

+ Med Italijo in Rusijo se je po dolgih pogajanjih s sovjetsko trgovinsko delegacijo sklenil sporazum, glasom katerega v kratkem odplove v Odeso več italijanskih parnikov, ki bodo tam naložili žito, ki se transportira v Trst.

Primorske novice.

Cerkvena politika v Primorju. Glede poreškega škofa Pederzollja, ki prilično že dolgo zavzema to stolico, se dosedaj niso čule posebne pritožbe in je sploh slovel kot objektivni in dobrohoten dušni pastir v narodnem pogledu. Kar se tiče tržaškega škofa Bartolomajsa, so nam ga ravno merodajni vodivni krogi v Primorju do zadnjega časa slikali kot moža, ki se prizadeva biti v danih razmerah Slovanom pravičen. V zadnjem času pa se zdi, da se škofa data preveč voditi od svojih italijanskih svetovavcev in da nimata potrebnega poguma, da branita svoj živelj pred fašistovsko politiko. Tako smo poročali, da je škof Bartolomaj odpravil starodavno slovensko službo božjo pri Sv. Antonu starem, kar ni samo neopravičeno, marveč nasprotuje naravnost obljubam, ki jih je dala Sv. Stolica nedavno jugoslovanskim škofom, ko so bili v Rimu. Kar se tiče poreške škofije, pa se ondi slovenski župniki preganjajo s svojih mest in nadomestčajo z italijanskimi, kar ima za posledico, da ljudstvo popolnoma obupa nad pravičnostjo cerkvene oblasti. Najmenj kar bi škof mogel in moral narediti, je, da pri vladni energično nastopi proti nasiljem fašistov — če nič ne opravi, bi se vsaj la. ko zagovarjal, da je storil vse, kar je bilo v njegovi moči.

Pameten glas. Domenico Bevilacqua piše v »Italia Finanziaria« o potrebi dobrih odnošajev med Italijo in Jugoslavijo tako iz političnih kakor iz gospodarskih ozirov. Trst in Reka bosta brez jugoslo-

vanskega zaledja propadala, ako ne bodo vladali med obema državama najboljši odnošaji. Bevilacqua svari svoje sodeželane, naj ne hujskajo zoper Jugoslavijo, češ da bo skoraj razpadla, ker Jugoslavija doživlja zgolj dobo notranje konsolidacije kakor Italija l. 1861.

Jugoslavlani dobivajo batine zaradi socialistov. »Pučki Prijatelji« poroča, da je došel v Mali Lošinj iz Jugoslavije neki dr. Marko Belanić, ki je v Malem Lošnju zavedel hrvatski narod, da se je razdelil v narodni in socialistični tabor. Ker je večina naroda bila s tem nezadovoljna, se je dr. Belanić zopet vrnil v Jugoslavijo, kjer se baje predstavlja kot »narodna žrtev«. Medtem so pa fašisti razbili Narodni dom tako v Malem Lošnju kakor na Cresu, ker sta škoda je v samem Cresu 80.000 lir.

p Železničarska stavka končana. Kakor se nam poroča, se je železničarska stavka v Julijski Benečiji včeraj končala. Včeraj so že vozili osebni vlaki, danes pa pričnejo voziti tudi tovorni vlaki.

V Kastru je oživela narodna čitalnica, ki dozdaj ni delovala. Bilo srečno!

Proti plesom je govoril na občnem zboru političnega društva v Divači dr. Wilfan. V vipavski dolini so prinesli plesi davkarji v enem letu 50.000 lir. Ples pospešuje pijanost, vse kulturno delo vsled tega spi. Namesto da bi nakupovali knjig za knjižnice, ponekod dan za dnem rajajo. Tudi »Edinost« priobčuje odločne članke zoper to pogubno navado.

Za volitve v Julijski Benečiji, ki se bodo vršile 15. t. m., so kandidatne liste uradno razglašene. Slovenska lista je na prvem mestu in je okrašena z lipovim evetom in listi.

Nečuvna nasilstva. V Pazinu so fašisti napadli sodnika Stanko Rodića in njegovega brata Milana. Pretepali so ju z debelimi palicami in bi ju gotovo usmrtili, da jih niso rešili orožniki. Oba sta zadobila več znatnih poškodb. — 4. maja se je pripeljala z avtomobilom četa s samokresni oboženih fašistov v vas Jakci. Šli so v župnišče in prisilili starega župnika, da jim je odprl vse prostore in blagajno hranilnice, na kar so pričeli s preiskavo. Pometalni so vse pohištvo in knjige skozi okno in pred cerkvijo zažgali. Ko so svoje vandalsko delo opravili, so odšli in zagrozili župniku, da ga še obiščejo in da bo to imelo zanj težke posledice. Šele popoldne sta prišla na lice mesta dva orožnika, da ugotovita škodo. — V Pazinu je 3. maja neki fašist pozval finančnega nadpaznika Strublja pred »fašistovsko sodnijo«. Obravnava pred to sodnijo je bila kratka in so Strublju zapovedali, da mora tekom osmih dni zapustiti Pazin in se podati čez mejo. — 4. maja so vdrli fašisti v župnišče na Rižani pri Kopru, ravno ko so bili župnik in njegvi ljudje pri kosilu. V kuhinji so razbili vse, kar jim je prišlo pod roko. Nato so šli v župno pisarno in uničili vse matice in knjige. Župniku so zapovedali, da ne sme več moliti in pridigovati v slovenskem jeziku.

Dnevne novice.

— Nevarno obohel je splitski škof dr. Carić.

— Za šefa zdravstvenega odseka za Slovenijo je namesto pokojnega dr. Ivana Oražna imenovan dr. Otmar Kraje, mestni fizik v Ljubljani.

— Iz Tržiča. »Slovenec« št. 102 piše o volitvah v Tržiču, da je liberalna stranka vse slabosti prejšnjega odbora naprtila pristašem SLS! To trditev hočem malo bolj natančno dokazati. Liberalci so zadnji dan pred volitvami poslali vsem volivcem oklic, v katerem slikajo vse neusphe dosedanjega odbora tekom zadnjih let. V točki 1. je izražena globoka skrb za občinske reveže, katerim je dosednji občinski odbor državno obligacijo 29.000 K in še eno za 40.000 K zapravil! Vse to da je šlo v nenasitno avstrijsko bisago za vojno posojilo! In tega naj bi bili krivi samo odborniki SLS. Zakaj se pa niste uprli, vi liberalni junaki, avstrijski vladi, ko je zahtevala vojno posojilo? Može kot Engesberger (od l. 1919. navdušen Jugoslovani!), Deu, Klofutar Josip in notar Marinček! Ti može si upajo sedaj s takimi oklici farbat. Tržičane in tržiške reveže! Može kot Klofutar Josip, ki si je zadnji čas sezidal v Tržiču dve veliki vili, ki ima na Bledu svojo hišo, v Ljubljani svojo hišo in v Tržiču kar tri hiše! O njem govore, da je bil pred vojno z reveži precej v bližnji podobnosti! Zakaj niste glasovali proti voji. posojilu? In ker ste glasovali tudi vi zanj, kako si upate svoj greh naprtiti drugim na rame, sami sebe pa slikati kot velike prijatelje občinskih revežev? Ko se je prodajala »kajža«, zakaj ste, liberalci, glasovali tudi za prodajo in ne proti? Povejte nam, ko se delate take junake sedaj! V točki 2. pišete: »Spominjamo se samo na občinsko aprovizacijo, ki so jo imeli ves čas vojne samo može pristaši SLS, ne da bi dajali občinstvu hrane po pravičnih cenah, pač pa da so z aprovizacijo kupičili si svoje premoženje! — Da znajo liberalci lagati, smo vedeli, da se znajo pa tako na debelo zlagati,

udeležiti s svojimi proizvodi omenjenega semnja, dobe brezplačno prijavnice in sejmiski red z izčrpnimi navodili in podrobnimi pogoji vsak dan v pisarni »Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani, Turjaški trg 6, II. nadst. Oglasiti se je osebno ali pismeno. Ker se prijave razstavljalcev na semnju sprejemajo samo do 31. maja 1921, se pozivajo vsi interese, da dopošljejo prijavnice, izpolnjene s potrebnimi podatki, najkasneje do naznačenega roka na sejmiski urad.

g Betonsko okroglo železo. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima v zalogi še nekaj betonskega okroglega železa 8, 10, 12, 14 in 16 mm močnega in 10 do 13 m dolgega. Interesenti naj prijavijo svoje potrebe pismeno ali ustmeno na omenjeni urad, Dunajska cesta št. 22.

g Papir za sobnoslikarske šablone. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima v zalogi večjo množino finega papirja za sobnoslikarske šablone, katerega bo razdelil med interese, ki naj prijavijo svoje potrebe ustmeno ali pismeno na navedeni urad.

g Tovorni listi. Ker si stranke niso na jasnem glede nabave tovornih listov, poročamo, da imajo postaje južne železnice dovolj veliko zalogo tovornih listov, katere lahko naroče pri gospodih postajnih načelnikih v poljubni množini.

g Podružnica Zadrugne Gospodarske banke v Djačevem je pričela poslovati s prvim majnikom.

g Proračun trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani za leto 1921 je delžna vlada potrdila. Potrebščina je proračunana z 1.812.352 kronami in s pokritjem 1.865.050 kronami; v pokritje potrebščine se bodo za leto 1921 porabile 30odstotne doklade.

g Delniško glavno zvišala je Kemična tovarna v Šoštanju od 4.000.000 na 6.000.000 kron z izdajo 2000 novih delnic po 1000 kron.

g Padee stroškov za stavbo hiš — na Angleškem. Okrajni zastop v mestu Blackwell na Angleškem je pred kratkom oddal v stavbo 250 hiš, ki bodo sezidane po treh različnih načrtih ter bodo stele od 667 do 785 funtov šterlingov. Pred enim letom bi bila zgradba posamezne hiše veljala še 900 do 1200 funtov šterlingov, cenejša je torej približno za tretjino. Tudi drugod po Angleškem zdaj dajo okrajni zastopi delavske hiše. Tako na Angleškem — in pri nas?

g Praški vzorčni velesemenj. Ravnateljstvo praškega vzorčnega velesemenja je s priporočili za izposlanje vzorčarskega vlaka gotovo. Potovanje bo trajalo kakih 6 tednov in

njega smer je določena naslednje: Jasy, Galac, Bukarešt po Donavi do Ruščuka, Varna, Šumenu, Plevna, Sofija, Filipopol naprej do Niša, Skoplja, Beograda, Zagreba, Ljubljane in preko Maribora nazaj v češkoslovaško republiko. Vzorkarski vlak bo opremljen z vzorci blaga, katero se na Balkanu najbolj pogreša, t. j. gospodarski stroji, gospodarsko orodje, lokomotive, vagoni, železne izdelke vseh vrst, porculan, steklo, steklene izdelke, čevlji, mineralna olja, gumbi, lanene i. tekstilne izdelke in podobno. Bližje informacije daje: Správa pražských vzorkových veletrhů, Praha I., Stároměstská radnice.

Poslano.

Uredništvu »Gottscheer Zeitung« v Kočevju.

V številki 9 Vašega lista z dne 1. maja ste se pod »Gemeindewahlen« obregli vame s stavkom: »Aber einen katholischen Religionslehrer in der Liste der erliberalen Nationalsozialisten zu sehen, das begreife, wer da kann.« (Toda da vidimo katoliškega veroučitelja na listi silno liberalnih narodnih socialistov, to razumi, kdor more) — Prvi, ki sem mu pokazal ta stavek, je dejal: »Iz tega gleda samo osebno sovraštvo,« in ta go-

* Uredništvo za spise pod tem naslovom ni odgovorno.

spod je izvanredno miren, prevdaren, ki se v svojih izjavah nikdar ne prenagil ter živi med zelo mešano družbo in ve nje mišljenje, pozna pa tudi dobro vse naše razmere.

Glejte, Vi gospodje pri listu in na štev. 121, tako sodijo ta in tudi drugi, to pozitivno vem, Vaše besede. S tem se je obsodil pisec dotične notice sam, pa tudi svetovalec in podpihovalec. Ker se vam zdi, da pokažete svojo mržnjo premalo očitno drugod, ste podali dokaz svojega sovraštva v listu. Sovražstvo pa izhaja odtod, ker se ne jaz ne pretežna večina krajevnega odbora SLS ni hotela podvreči oblastnemu diktatu gospodov, ki v svoji domišljavosti mislijo, da je edino semo to pravo, kar hočejo oni, in imenujejo vsakega, ki si dovoli biti drugih naziranj, tepca in »kulturkämpferja«. Tako naredi iz nasprotstva nazorov, ki so menda vsakemu dovoljeni, osebno sovraštvo, kar je jako dostojno in zelo lepo zlasti za gospodo, ki stanuje v Kočevju št. 121. To razumi, kdor more! In še marsikaj drugega marsikdo v Kočevju ne razume, kar izhaja odtod.

Za svoj nastop v politiki sem pa odgovoren samo načelstvu kraj. odbora, obnemu zboru ter vodstvu SLS, nikdar pa onim, ki tega nočejo razumeti, dasi bi mogli, če bi ne bili zle volje, ker bi sicer znali ločiti stvar in osebo. Le sovražite naprej: čast vam! Le rušite prepotrebno edinost Slovencev Kočevjarjem v veselje in posameznim osebam v prid.

Kočevje, dne 2. maja 1921.

FR. SAL. WATZL

Stanje živine v Sloveniji.

(Brez Prekmurja.)

Zap. štev.	Okrajna glavarstva	Konji				Goveda				Prasici	Ovce	Koze	Bivolji	Osli	Mezgi	Perutnina
		Konji	Kobile nad 2 leti	Zrebel nad 2 leti	Zrebeta izpod 2 leti	Voli	Krave nad 1 1/2 leta	Biki nad 1 1/2 leta	Junci, vsa grla izpod 1 1/2 leta							
1	Radovljica	519	903	47	292	1420	7139	204	4271	6258	8383	2714		8	9	20735
2	Kranj	1806	1372	80	438	4397	13751	523	8551	8095	5659	897		30	19	35295
3	Kemnik	1402	1136	66	319	2977	9769	220	6981	8078	3611	397		9	5	30320
4	Ljubljana (mesto)	779	423	16	51	19	664	10	318	713	31	154		21	2	11160
5	Ljubljana (okolica)	2787	2278	103	560	3794	14938	291	8068	8595	1382	455	1	63	7	47173
6	Litija	1006	572	34	146	4288	7498	140	6488	6643	2595	506		4	14	29674
7	Krško	1255	1689	54	378	5755	9714	126	7228	17675	1475	276		13	4	57999
8	Novomesto	1776	873	53	185	5232	9314	96	8182	13278	2018	849		11	1	42450
9	Crnomelj	575	83	5	20	6176	4735	33	2947	5763	1511	156		36	4	22477
10	Kočevje	1479	565	47	145	2811	11299	64	5311	5147	3378	849		12	3	34553
11	Cirknica (ekspozit.)	602	269	15	67	1741	3391	21	3258	3531	730	205		1		11659
12	Maribor (mesto)	233	95	30	5	48	143	1	34	681	8	89		2		7617
13	Maribor (okolica)	1020	2516	158	488	6754	15993	7017	13893	36227	4306	2585		15		91618
14	Konjice (ekspozit.)	317	253	20	58	1596	4479	85	4242	5814	4295	771		2		15471
15	Mozirje (ekspozit.)	403	453	40	103	972	3115	38	2225	3700	4897	1239			1	9287
16	Ljutomer	335	2227	144	761	782	11807	827	7641	20191	211	247		1	2	56323
17	Celje (mesto)	70	48	2		2	25		9	124		11				1802
18	Celje (okolica)	1326	2282	130	494	4785	16928	307	13015	21956	5154	1334		6	13	84741
19	Slovenji Gradec	674	641	83	80	4445	9322	269	7869	13959	12876	3018		5	20	37369
20	Ptuj (mesto)	44	56	6	6	2	53	2	21	329	2	4				1899
21	Ptuj (okolica)	700	3795	220	714	3298	22851	631	14687	43969	271	506		20		96470
22	Brežice	415	1058	14	214	2811	9397	106	5964	13515	1740	297		5	2	53244
23	Guštanj	192	139	35	42	1406	2187	94	2373	4361	5662	1614		1	10	9136
Skupaj ...		19715	23726	1402	5566	65511	188512	11105	133576	251402	60195	19173	1	265	225	808471

S 1. junijem t. l. se odda v najem rudniška restavracija

na Bergsaterju pri Mežici. K restavraciji spada tudi klavnicna in prekaševalnica. — Ponudbe je vložiti do 21. maja na Upravištvu svinčenih rudnikov v Mežici.

Zahvala.

Za izraženo in iskano sočutje pri izgubi našega ljubljanskega soproga, očeta, gospoda

Franc Kurent-a

kr. pol. nadredar v p.

izrekamo tem potom najiskrenejšo zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo preč. duhovščini, pevskemu društvu Krakovo-Trnovo in kralj. pol. straži.

Končno bodi izrečena najiskrenejša zahvala vsem, ki so spremili dragega pokojnika k zadnjemu počitku.

Ljubljana, dne 10. maja 1921.

Zalujoča soproga in sin.

Tapetniška delavnica Franc Jager

Ljubljana, Komenskega ul. 12, Rok. dom

prevzame vsa v to stroko spadajoča dela po najnižjih cenah. Delo solidno in točno. V zalogi imam vedno divane, otomane, madrace, žimnice i. t. d.

Ivan Kacin

Gorica, Via della Croce št. 10.

Izdeluje vsakovrstne harmonije po amer. in evrop. sistemu, postavlja prave cinaste prospekte. V zalogi ima strune za klavirje, jezike za harmonije, klavijature, posamezne dele harmonija in piščalke za orglje itd.

Naročajte „Slovenca“!

Pašna skupina v Podkorenju prodaja dražbenim putem nad cesto proti Ratečam od

1500-2000 m³ stoječih smrek

in nekaj malega borovih dreves.

Dan dražbe 22. maja t. l. ob 1. uri popoldan v gostilni pri „Rasingerju“, kjer so tudi razvidni pogoji.

Načelnik.

Ing. Konrad Krenner

Dunaj XIX, Formanekgasse 38.

Projektiranje in oprema strojetehničnih in elektrotehničnih naprav in obrtnih obratov. Dobava strojev, aparatov in tehniškega materiala.

Velika zaloga in po ceni: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji

pneumatika in vsakovrstni deli. F. BATJEL, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji v popravilo. Mehanična delavnica, Karlovska c. 4.

Dobro zaraščen

bukov gozd

v izmeri 1 ha 62 arov se prodaja v golosok, pripravljen za napravo oglja ali drv. Oddaljen 1 uro od postaje Litija. Pogoji v litijem županišču.

„CERESIT“

najboljše sredstvo proti vlagi in vodi za vsakovrstne stavbe in zgradbe, priporočajo trgovci z železnino A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta št. 21. — Navodila o uporabi so na razpolago!

la PORTLANDCEMENT

na drobno in debelo, cementne cevi, plošče za tlak, stopnice iz umetnega kamena in druge cem. izdelke dobavlja najceneje

Betonska tovarna J. CIHLAR, Ljubljana.

Izvrševanje hišnih kanalizacij.

Kmetovalci, pozor!

Velike uspehe dosežete pri prašičih, govedih i. t. d. ako primenite krmi redilni prašek REDIN lekarnarja Piccoli-ja v Ljubljani.

KONJAK

Pri slabostih vsled starosti, pri želodčnih težavah in pri izgubljeni moči je stari vinski konjak v mleku pravo oživljajoče sredstvo. 2 politi. stekl. posilje franko za vnaprej posiljenih K 140 Beneš Hertl, lastnik, grad Golč pri Konjicah, Slovenija.

Prodaja se hiša enodružinska, z gospodarskim poslojem in vrtom. — Naslov pove uprava lista pod št. 1682.

Prva bosanska tovarnica amonične sode d. d., Lukavac (Bosna)

obvešča vse svoje cenjene odjemalce, da je ponovno

značajno znižala cene izdelkov sode

in prosi interese, da event. vprašanja pošiljajo ravnateljstvu tovarne.

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki vam prihaja iz Amerike po našem posredovanju potom kr. pošto-čekovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju natančni znesek, ki ste ga sprejeli, in dan, ko vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja v stari domovini in vsled nepotrebne preiskovanja pri nas ter po poštah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki posebno sorodnikom radi prikrižajo sprejem poslanega denarja, češ, bo raje se poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogo-krat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več mesecev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki pošiljati denar potom naše banke.

Točna poštežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

„ORIENT“

družba z o. z. preje

Brata Eberl in Jančar & Co Ljubljana, Miklošičeva c. 4. nasproti hotela „Union“.

Lastni izdelki oljnatih barv, firnežev, lakov in steklarskega kleja. Velika zaloga kemičnih in rudniških barv, barv za umetnike, raznovrstnih čopičev, vseh potrebščin za slikarje in pleskarje.